

Vispārējā anestēzijā labotu piena molāru restaurāciju ilgtermiņa novērtējums

*Agnese Ciganoviča, Ilona Viduskalne,
Ilze Maldupa*

*Rīgas Stradiņa universitāte,
Zobu terapijas un mutes veselības katedra, Latvija*

Ievads. Vispārējā anestēzija bērnu zobārstniecībā ļauj ārstēt zobus optimālos apstākļos, teorētiski nodrošinot ideālus nosacījumus restaurāciju kvalitatīvai un veiksmīgai ieviešanai. Visbiežākais restaurāciju materiāls, ko izmanto vispārējā anestēzijā ārstētiem piena molāriem ar pulpītu, ir amalgamas plombas un metāla kroņi.

Darba mērķis. Novērtēt un salīdzināt amalgamas plombu un metāla kroņu restaurāciju kvalitāti ilgtermiņā piena molāriem ar pulpītu, kas laboti vispārējā anestēzijā.

Materiāls un metodes. Pētījumā piedalījās 52 nejauši atlasīti pacienti – 24 zēni un 28 meitenes, kuriem zobi tika laboti vispārējā anestēzijā RSU Stomatoloģijas institūtā laikposmā no 2010. gada janvāra līdz 2012. gada decembrim. Vidējais pacientu vecums vispārējās anestēzijas brīdī bija 31,8 mēneši ($SD \pm 7,03664$). Vidējais pacientu vecums kontroles apskates brīdī – 71,4 mēneši ($SD \pm 7,68092$). Ārstēšanas informācija tika ievākta no pacientu ambulatorajām kartītēm. Kontroles apskates brīdī tika ievākts jauns dentālais statuss, veikti dažādi radioloģiskie izmeklējumi, kas ietver *bitewing*, periapikālās radiogrāfijas un ortopantomogrammas, un ir uzņemtas intraorālās fotogrāfijas abu žokļu zobu lokiem un sakodienam. Izmantojot Pasaules Zobārstu federācijas izstrādātos kritērijus restaurāciju novērtēšanai, tika apkopoti un ietverti kritēriji atbilstīgi pētāmajām restaurācijām. Tika veikta izstrādāto kritēriju kalibrācija, iesaistot trīs speciālistus. Novērtējot restaurācijas, tās tika iedalītas trīs grupās: veiksmīgas, vieglas komplikācijas un smagas komplikācijas restaurācijas. Veiksmīgās restaurācijas tika apvienotas ar vieglām komplikācijām, kas izveidoja vienu grupu kā veiksmīgu rezultātu. Otrā grupā bija restaurācijas ar smagām komplikācijām – attiecīgi neveiksmīgs rezultāts. Pulpītu ārstēšanas shēma netika ņemta vērā, visas pulpotomijas tika veiktas pēc vienas ārstēšanas taktikas.

Rezultāti. Tika novērtētas 182 restaurācijas. No tām 76 bija amalgamas plombas un 106 metāla kroņi. Veiksmīgas amalgamas plombas bija 56,57% ($n = 43/76$), neveiksmīgas – 43,42% ($n = 33/76$). Veiksmīgas metāla kroņu restaurācijas bija 48,11% ($n = 51/106$) un neveiksmīgas – 51,88% ($n = 55/106$).

Secinājumi. Nepastāv būtiska atšķirība starp amalgamas plombām un metāla kroņiem, restaurējot zobus ar pulpītiem vispārējā anestēzijā ($p < 0,05$).